

EVOCARE DR. NICOLAE LUPU

Alexandru Polihroniade

Motto: „Fiecare dintre noi e moștenitorul istoriei și totodată creatorul ei. Mă simt apăsător de întregul trecut și răspunzător pentru întregul viitor. Istoria este elementul fundamental al culturii umane. Nu poate fi cult cel ce nu știe de unde vine și încotro se îndreaptă.

O parte a acestui adevăr a exprimat-o Cicero când a spus: <<Rămâi veșnic copil dacă nu știi ce s-a întâmplat înaintea nașterii tale>>. Maxima Ciceroniană trebuie completată: mori cu adevărat dacă nu ai contribuit cu nimic la crearea lumii viitoare”

Tudor Vianu

Încep evocarea în satul Păhnești la mijlocul secolului XIX. Pentru că îi murise cu un an înainte la scurtă vreme după naștere un copil, Domnica Dumitru, soția lui Andrei Dumitru, gospodar de frunte al satului, este sfătuită de bătrânele din sat să dea unui băiat nou-născut un nume de animal fioros, să alunge ursitoarele cele rele; astfel nou-născutul s-a numit Lupu.

Întrădevăr ursitoarele cele rele s-au speriat și ursitoarele cele bune i-au călăuzit viața. A absolvit seminarul teologic din Huși; a fost hirotonisit preot în satul Arsura unde a păstorit timp de 50 de ani și a avut fericirea să-și vadă copiii (8 băieți și 2 fete) făurindu-și o viață demnă. Doi dintre ei s-au remarcat în mod deosebit: unul ca om politic, celălalt ca medic savant.

Iată ce scrie la încetarea din viață a venerabilului preot, în 1934, arhimandritul și scriitorul Gala Galaction: “Depunând și eu o lacrimă la mormântul proaspăt deschis al Patriarhului de la Arsura, am o singură mângâiere că el a lăsat moștenire țării, în fiii săi, cetățeni de trudă și onoare: un tămăduitor și alinător de suferințe, un mare savant și pe cel mai mare, mai valoros, impetuos, neînfricat, fierbinte și totuși sărac de cele pământești patriot.”

Primul născut, botezat Alexandru, dar trecut în registrele de stare civilă “Nicolae” a avut o carieră remarcabilă. Extrag din Dicționarul Enciclopedic Român, (București, 1965).

Lupu Nicolae (1876-1946), medic și om politic român. A intrat în viața publică în 1907 în partidul liberal. A aderat apoi la Partidul Țărănesc, creat în 1918, fiind președinte al acestuia între anii 1924-1926. A fost vicepreședinte și conducător al Partidului Național Țărănesc creat în 1926 prin unificarea Partidului Țărănesc cu Partidul Național din Transilvania. A fost membru fondator al “Ligii Drepturilor Omului”, creată în 1923, în 1918-1919 și 1927-1928 a fost ministru. În perioada fascizării țării s-a situat pe poziția luptei împotriva pericolului fascist și a războiului și

a fost președinte activ al Comitetului Național pentru Pace, afiliat la reuniunea Universală pentru Pace (R.U.P.). În 1946 s-a desprins de P.N.Ț., formând Partidul Țărănesc Democrat.

Așa scrie lapidar și sec dicționarul.

Să ne apropiem acum de omul și opera lui, de succesele și insuccesele unei vieți zbuciumate.

După terminarea școlii primare în Huși, a urmat liceul în capitala Moldovei, dovedindu-se un element de mare valoare, obținând în toate clasele premiul I. În 1895 termină liceul și obține o bursă la facultatea de medicină din fondul Adamache. Student fiind, șef de promoție i s-a oferit o asistență universitară. Timpul petrecut la Iași a fost de muncă intensă, de studiu serios și a acumulat o cultură temeinică. Student fiind a activat ca membru al societății academice "Datoria", înființată sub impulsul prestigiosului C. Stare. Încă de atunci, Dr. Lupu a dovedit că știe să se identifice cu năzuințele celor mulți, că știe să răscolească sufletul colectiv; încă de atunci s-au evidențiat calitățile marelui orator de mai târziu. În 1906 fiind medic primar al județului Fălciu, după ce în prealabil fusese medic de plasă în jud. Buzău, publică în "Viața Românească" studiul "alimentația țăranului", pe baza unor date statistice culese personal; ajunge la concluzia că țăranul român este subnutrit. Remediu nu poate fi decât scoaterea țăranului din sărăcie. "Înavuțirea rapidă și temeinică a țăranului trebuie să fie țința acelor care iubesc țara și se gândesc la viitorul ei" și încheie:

trebuie ca noi cei de sus, pătura cultă, să iubim cu adevărat pe cei de jos, să ne doară durerea lor, să ne bucure fericirea lor. Prezentul studiu nu este numai expresia unei convingeri științifice, ci strigătul de alarmă al unei inimi însângerate! Va fi oare auzit acest strigăt?"

Răspunsul la această întrebare retorică l-a dat Istoria. În anul următor, 1907, s-a declanșat cea mai mare și dramatică răzvrătire țărănească din Botoșani, până în Mehedinți. Ordinea a fost restabilită cu prețul intervenției armate și a mii de morți.

Numai într-un singur județ nu s-a tras nici un foc de armă, nu s-a vărsat nici o picătură de sânge, în județul Fălciu, unde era prefect Dr. N. Lupu, care timp de 2 săptămâni s-a deplasat în locurile fierbinți, a suprimat pe loc învoielile agricole oneroase, înlocuindu-le prin convenții tip, formulate ad hoc, alcătuite de reprezentanți ai proprietarilor, arendașilor și țăranilor.

Regele Carol auzind despre remarcabila reușită a prefectului de Fălciu îl felicită pentru măsurile înțelepte.

Ascensiunea politică a Doctorului Lupu era în plin avânt.

Se așternuse liniștea în țară, dar în anii următori se adunau nori negri pe cerul Europei: se pregătea războiul mondial. În momentul declanșării lui (1914), Dr. Lupu s-a numărat printre cei ce au înțeles rostul acelor vremuri, el s-a aflat printre românii decizi a accepta orice sacrificiu în vederea înfăptuirii idealului național. Când totul părea pierdut, după ocuparea a 2/3 din teritoriul țării de către inamic, Dr. Lupu nu a încetat să spere și declara: "Pentru noi războiul național este mărturisirea de credință pe care a făcut-o România liberă de azi din porunca românilor din toate veacurile. Da, ora mântuirii poporului nostru a sosit!"

În vara anului 1917 a făcut o călătorie în Rusia, până la Moscova, însoțind tezaurul evacuat acolo; a călătorit apoi în Franța, Anglia, Italia, Suedia și o mare parte din S.U.A., ca mesager al țării sale sau susținând cauza românească.

Activitatea și prestigiul câștigat l-au propulsat în demnități politice și în 1918 este numit ministru de interne. Iată, ce scrie N. Iorga: “după plecarea generalului Averescu, între ardeleni nu se putea găsi un ministru de interne; l-am găsit eu în persoana Dr. Lupu. Nu era pentru mine un prieten, nu avusesem măcar legătură cu acest corifeu al tineretului majoritar, dar energia, puterea de muncă se desfăceau la prima vedere, cu ochii mânioși de adevărat lup ieșit la poalele pădurii și bănuiam, la fiul preotului din Arsura, un suflet generos față de cei mici. Trecutul lui de prefect, în 1907, îl arătase capabil de a găsi cuvântul prin care furia se potolește; timpul petrecut în America îl ținuse în contact cu o civilizație cu adevărat democratică; fiind în fond foarte tradiționalist prin legăturile cu satul său, prin pietatea față de părinți, el dădea celor de stânga înfățișări liniștitoare, rămânând destul de monarhist pentru a servi un rege destul de burghez, pentru a apăra credincios vechea societate ”

A fost ales deputat în toate legislaturile din 1918, până la instaurarea dictaturii regale și animatorul tuturor acestor parlamente. Când se anunța că va vorbi Dr. Lupu șiruri de oameni urcau dealul Patriarhiei, iar tribunele publice se umpleau până la ultimul loc pentru a-l asculta. Replicile pline de voiciune, impetuoșitatea atacurilor, atitudinea dârză se întipărea în mintea tuturor. Ilustrez afirmațiile de mai sus cu un exemplu. Înfierbântat de mânie într-o problemă controversată, împotriva unui parlamentar, Dr. Lupu afirmă că oponentul e “un cetățean idiot” Afirmația provoacă indignare și vociferări, care întrerup ședința. Președintele obligă pe Dr. Lupu să retracteze cele afirmate. Doctor Lupu răspunde calm: “retrag cuvântul cetățean, dar diagnosticul rămâne!”

În 1922 traversează din nou Atlanticul și publică jurnalul de călătorie în periodicul “Aurora”, al cărui fondator și director era.

În 1927-1928 este chemat să conducă Ministerul Muncii. În scurtă vreme reușește să legifereze durata muncii la 8 ore, ocrotirea muncii femeilor și să înceapă construirea de locuințe ieftine pentru muncitori.

La mijlocul deceniului trei, nori negri se îngrămădesc deasupra Europei: se pregătește un nou război mondial. Dr. Lupu se află în fruntea delegației române la Congresul Universal pentru Pace (Bruxelles 1936). Iată cum își începe discursul: „Încă nu au trecut 20 de ani de la catastrofa ce a zguduit lumea și iată că o nouă fiară apocaliptică cu sute de guri de foc și mii de gheare de fier, un război atroce și teribil , amenință din nou lumea și ce a mai rămas din civilizația noastră. Dar cine dorește această nebunie? Popoarele? Să se facă un plebiscit universal; se va vedea că totalitatea locuitorilor tuturor țărilor sunt împotriva acestei nebunii. Există numai câțiva conducători orgolioși și câțiva mari profitori, ei sunt infima, microscopica minoritate a neamului omenesc! Împotriva lor să ridicăm voința noastră de pace! Se va spune cum să împiedici tunurile cu vocea? Da, se poate, căci aceste voci, milioane și milioane, sunt tot atâtea voințe conștiente gata de acțiune! Nu uitați că o singură voce și o singură voință, aceea a lui Hristos, a sfărâmat cea mai mare putere militară a antichității, aceea a Imperiului Roman și a dat un nou curs Istoriei Universale”

Și totuși "fiara apocaliptică s-a dezlănțuit, împotriva voinței popoarelor, împotriva rațiunii; România a fost prinsă în vârtoare și a ieșit din război cu trupul mutilat prin răpirea Basarabiei și a nordului Bucovinei, după ce a sacrificat pe diverse fronturi 400.000 de tineri"

Dr. Lupu s-a opus dictaturilor de dreapta și de stânga, care au suprimat viața parlamentară și a activat, din umbră pentru idealul național și social; nenumărate detalii sunt expuse în Jurnalul prof. Hudiță (din care au apărut extrase în Magazinul Istoric). Sleit de puteri închide ochii la 1946.

Se organizează funerarii naționale, se pronunță discursuri elogioase și apoi se așterne o desăvârșită tăcere, ce dăinuie și astăzi asupra activității și personalității lui, cu o singură excepție, cu atât mai valoroasă: amplu studiu introductiv al cercetătorului G. Florescu, de la Institutul de Istorie A.D. Xenopol din Iași, la volumul "Jurnal American", care cu obiectivitatea istoricului, cu perspectiva de timp creată de trecere unei jumătăți de veac și cu dorința de a înțelege omul și sufletul lui scrie: "Cei ce au sondat de-a lungul timpului activitatea - Dr. Lupu - au remarcat diligența, preocuparea pentru ameliorarea vieții omului simplu, mai ales a țăranului, abilitatea oratorică, sinceritatea, modestia, diversitatea cunoștințelor, predispoziția polemică, harul de ziarist epistolar și propensiunea către rolul de lider. Găsești, în tot ceea ce a scris el, aceeași gândire generoasă, același stil abrupt și clar, același suflu de mare polemist. Dr. Lupu rămâne un virtuos al cuvântului și cel mai dinamic orator"

Nu a avut avere (a locuit cea mai mare parte a vieții lui într-o cameră de hotel), nu a fost căsătorit, nu a avut copii, dar a avut o neînmurită dragoste de oameni și o neclintită concepție creștină. Citez dintr-un articol: „Credința religioasă satisface trebuința noastră de a dezlega taina ultimă a lumii, ducând cunoștința dincolo de puterea simțurilor și a rațiunii; ea ne dă totodată soluția destinului uman. Cea mai importantă normă morală este Iubirea. Creștinismul a exprimat admirabil acest adevăr pentru care Isus Hristos și-a jertfit viața"

La sfârșitul unei existențe zbuciumate de 7 decenii de succese strălucite și decepții amare, Dr. Lupu intră în eternitate cu gândul că a ajuns în elita intelectualității românești. unde credea că poate face mai mult pentru semenii săi și a făcut prea puțin.